

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Četrtno Din 7.50, polletno Din 15.—,
celoletno Din 30.—.

Na pravi poti za dosego reda

Razveljavljanje radičevskih mandatov

Na podlagi zakona o zaščiti države je bilo razveljavljenih 61 radičevskih mandatov. Verifikacijski odbor se je odločno držal zakonite poti in ni hotel poznati nikakega zakonom nasprotujočega mišljenja, katere je izza prevrata bilo že itak več nego preveč. Nedvomno je v Evropi ni države, kjer bi vladala takšna, za poplavo red poznavajočega človeka nemogoča popustljivost napram očitnim veleizdajalcem in razkrajevalcem temeljev države kakor smo jo doslej poznali pri nas. Ni čuda, da so ob taki popustljivosti postajali politični pustolovci vedno predrznejši in so tako zavajali vedno širše množice zaostalega in politično nezrelega ljudstva v svoje mračne mreže.

Odločnost, ki jo je pokazal verifikacijski odbor, moramo le pozdravljati. Onih 61 mandatov, če bi ostali v veljavi, bi ne pomenilo za delo v Narodni skupščini nič drugega kakor vozno kolo, ki bi ga pehal kdo na nasprotno stran.

Razveljavljanje radičevskih mandatov je prvi korak v boju za red v državi. Za blagor ljudstva se ne dela s praznim brbljanjem o neki mirotvorni in čudotvorni republiki ali federaciji in podobnem. Takšno zaokus preprostega človeka prikrojeno brbljanje se mora zlepa ali zgrda umakniti resnemu delu, da utrdimo temelje države in narodovega blagostanja ter da se nehamo smešiti pred vsem svetom, ki nas je doslej radičevskih, pa tudi klerikalnih političnih pajacov gledal po strani kot Balkance, o katerih je škoda izgubljati besede. Nadaljnji koraki na poti do reda bodo morali obstojati v tem, da se zajezi povzdiganje puhle nezrelosti kot visoke politične modrosti.

Z razveljavljanjem mandatov najizrazitejše separatistične stranke so udarjeni vsi ostali separatisti, posebno klerikalci, ki so računali na oporo radičevcev v Narodni skupščini. Opozicija je zdaj toliko oslabiljena, da se ne more več tolažiti s kakšnim nenadnim preobratom v svojo korist. Vlada Narodnega bloka bo sedaj trdna in bo mogla brez resnejših ovir izvršiti svoj veliki načrt v prosep države in troedinega naroda.

Poparjenost naših klerikalcev je zaradi razveljavljanja radičevskih mandatov brezmejna, kajti padle so jim zadnje nade v vedo. Oni so danes odigrali in pomenijo v jugoslovanski politiki le ve-

liko ničlo. Skušajo še sicer vriniti se v vlado in izpodriniti demokrate, pa to je neresen poskus človeka, ki se potaplja in v svoji zbeganosti zgrabi za vsako bilko.

Tako pridemo končno do odločne potrditve tega, kar smo vedno pisali: da namreč vsakdo, ki voli klerikalno stranko, vrže glas proč v svojo škodo. Odločeval bo v državi le Narodni blok, v katerem so združeni radikali in samostojni demokrati. Dva slovenska demokratska poslanca dr. Zerjav in dr. Pivko pomenita več kakor 20 klerikalnih poslancev. Ako bi imela sedaj samostojna demokratska stranka v Sloveniji toliko poslancev kakor jih imajo klerikalci, bi se zlahka izpolnile vse opravičene zahteve našega ljudstva, tako pa bo mnogo-

krat hud boj za koristi Slovencev, ker se bo Slovincem očitala lahkomišljenost, ker so v večini volili nasprotnike reda in dela v državi.

Kljub nerazsodnosti večine slovenskih volilcev pa dr. Zerjav in dr. Pivko ne bosta pozabljala, da je njuna dolžnost, krepko se zavzemati za naše ožje slovenske interese. Njuna zmožnost in poštenost nam je porok, da bo Slovenija dobro zastopana. Uverjeni smo, da bodo prihodnja štiri leta razbistrila naše ljudstvo, da bo že enkrat začelo misliti s svojo glavo in ne z glavo zapeljivcev. Vlada Narodnega bloka bo tudi poskrbela, da se za bodoče onemogočita farovski teror in zloraba vere, da bo naš človek, končno osvobojen neznosnega duševnega terorja s strani farovžev, gledal svobodno okrog sebe in pri prihodnjih volitvah v polni duševni svobodi volil svoje zastopnike.

Tiskovna svoboda in klerikalci

Vlada Narodnega bloka je pripravila več zakonskih načrtov, ki jih bo predložila Narodni skupščini v potrditev. Med drugim je izdelala tudi načrt novega tiskovnega zakona, po katerem bo odgovoren za pisavo časopisa predvsem tisti, ki v resnici določa njegovo smer. Znano je, da so se doslej posluževali zlasti klerikalni listi poslancev kot odgovornih urednikov in pod zaščito njihove poslanske imunitete so popolnoma svobodno lagali in blatili političnega nasprotnika, ne da bi kdo mogel jim priti do živga in jih spraviti pred sodišče.

V takih razmerah se je splošno občutila potreba novega tiskovnega zakona, ki bi odpravil te nedostatke in onemogočil, da bi se zlorabljala tiskovna svoboda, zajamčena v ustavi. Načrt novega tiskovnega zakona določa visoke kazni za zlorabe tiskovne svobode, radi česar je pričakovati, da bo uveljavljanje tega zakona prineslo dostojnejšo pisavo tudi v onem časopisu, ki je videlo doslej edino svojo nalogo v priobčevanju laži, natolčevanj, obrekovanj in izmišljenih senzacij o političnem nasprotniku. V tem oziru se je zlasti odlikovalo klerikalno časopisje, ki se je dostikrat vtikalo celo v zasebno in družinsko življenje političnih nasprotnikov. To bo v bodoče brez občutne kazni nemogoče.

Seveda vpije sedaj klerikalno in ostalo opozicijsko časopisje, da se hoče zatirati tiskovna svoboda, ker se zaveda, da je samo največ grešilo proti tej svobodi

in da se v bodoče ne bo smelo več posluževati v svojem boju takih nečednih sredstev, ako se odgovorni ljudje ne bodo hoteli izpčestavljati nevarnosti, da pridejo v zapor. Take poostritve so popolnoma na mestu. Ako kdo z besedo razžali svojega nasprotnika, je pred sodiščem kaznovan, tistemu pa, ki to dela s pomočjo tiska, pa naj bi se dovoljevalo take stvari brez vsakih posledic? Tako pojmovanje tiskovne svobode pač ni pravilno.

«Domovina» je že doslej vedno pazila na to, da ni nikoli objavila vedoma kakih neresnic. Mi smo se vedno zavedali, da se z lažjo ne uničijo politični nasprotniki, ker smo vedeli, da ima laž kratke noge. Odločno pa smo vedno v dostojni obliki grajali grehe in napake nam nasprotnih političnih strank in to bomo delali tudi v bodoče. Naše orožje je resnica in z njo si pridobivamo čimdalje več tal in bomo tudi v bodoče zmagovali. Zato se mi prav nič ne boji novega tiskovnega zakona, ki bo pri stroge kazni za zlorabo tiskovne svobode. Boje se ga samo tisti, ki nimajo čiste vesti.

Mi vidimo v načrtu novega tiskovnega zakona namen, spraviti politični boj v listih v dostojnejše oblike, zato pozdravljamo namero vlade, napraviti red tudi v tem oziru. Na vsak način bo dostojnejše pisanje v našem časopisju mnogo pripomoglo k ozdravljenju naših javnih političnih razmer, ker bo s tem omejeno gojenje slepega sovraštva, ki ga širi zlasti

klerikalni tisk s svojimi lažmi med našim ljudstvom. Resnici bo odprta širša pcta javnost in tisk bo mogel v večji meri vršiti svoje veliko vzgojevalno in izobraževalno delo.

Politični pregled

Verifikacijski odbor je v ponedeljek zvečer zaključil svoje delo. Potrdil je v glavnem vse,

razveljavil pa 61 radičevskih mandatov, in to na osnovi zakona o zaščiti države, ki jasno določa, da pripadniki komunističnih in njim sličnih prepovedanih organizacij ne morejo vršiti nikake javne funkcije, torej tudi ne smejo biti poslanci. Radičevske zveze z boljševiki so dokazane. Vlada Narodnega bloka je lani energično prekrizala Radičeve prevratne zanjke, ki jih je pod bedasto popustljivim Korčšec-Davidovičevim režimom razpletal po nalogah iz Moskve. Vtaknila je Radiča in njegove tovariše kot glavne prekučuhe v zapor, njegovo stranko pa je razpustila. Sedanjí radičevski poslanci, ki so zadnje čase sicer uporno trdili, da niso komunisti in da priznavajo monarhijo po angleškem vzorcu,

so bili izvoljeni na osnovi starega radičevskega programa

in so si mandate pridobili s starimi republikanskimi hujskarijami. Sklep verifikacijskega odbora je torej nujna posledica odločnega nastopanja, s katerim hoče in mora Narodni blok končati radičevsko zločinsko politiko. Gnojno rano je treba izžgati, pravi pregovor. Šest let smo trpeli, da je zmešaní Radič neovirano uganjal svoja brezprimerna pustošstva na škodo zaslepljenih hrvatskih množic in v kvar celotne naše države. Zdaj mora temu biti konec. Vlada Narodnega bloka je močna dovolj, da posmete s puntarskimi elementi, da očisti naš državni organizem vseh političnih

zajedalcev in mu tako omogoči zdrav razvoj.

Vrlo važen je tudi sklep verifikacijskega odbora

o volitvah v mariborsko-celjskem volilnem okraju,

kjer so klerikalci izvrševali razne znane nedostojnosti s pomočjo prižnice, spovednice in sleparstva. Določena je posebna komisija, ki bo proučila, kako so se vršile volitve na Štajerskem. In nikakor ni izključeno, da bo morala še en mandat priznati samostojnim demokratom. V tem primeru bi prišel v Narodno skupščino dr. Lipold, odpadel pa klerikalci Stefan Falež.

V petek se zopet sestane Narodna skupščina, ki bo nedvomno potrdila sklepe verifikacijskega odbora in nato začela z rednim delom, ki bo šlo naglo od rok. Opcizicija je odslej v skupščini brezpomembna, osobito pa je

klerikalnim tiskom za vedno odklenkalo, pa naj odslej počenjajo, kar hočejo. Po njih delih jih bo ljudstvo sodilo in jih pri prihodnjih volitvah moralo obsoditi na zapeček. Republike, avtonomije in druge ljudske sleparije so za vedno pokorane, zdaj nastopa nova doba jugoslovenskega preroda v zmislu Svobode, Enakosti in Bratstva.

V zunanjem svetu postaja politično življenje precej življeno.

V Nemčiji razsaja ljuta volilna borba za državno predsedstvo,

stranke so razkosane in z vsami silami agitirajo za svoje kandidate. Spopadi so na dnevnem redu. Posebno divje nastopajo komunisti, ki so zadnje čase povzročili že več krvavih izgrediv.

V Ženevi zboruje svet Zveze narodov, in predstavniki evropskih držav s posredno vneto presojo vprašanje razorožitve. Razprave so dolgovazne in za enkrat ne kažejo nikakih posebnih rezultatov. Je pač stanje v Evropi in na vsem

svetu še vedno takšno, da se o razorožitvi držav da idealno razpravljati, orožja pa nihče noče odložiti iz rok. Kakor po vsakem ognju tako seveda tudi po svetovnem požaru še vedno tli skrita žerjavica, ki ob večjem vetru more povzročiti nov požar. Največ je v Nemčiji in Rusiji.

Dopisi

Kranjska:

JEZICA. Vsak zanesljiv in zvest naprednjak na deželi je zlato vreden, če svoje zmognosti porabi za delo; prepri pa vsakemu delu škodujejo. Zato smo zadovoljni, če so »Pri ruskem carju« res to izprevideli. Vendar naši dosedanjí dopisi niso tako neupravičeni in neutemeljeni, kakor to misli g. A. K. v zadnji »Domovini«. Mi vemo, kaj vse bi nas še doletelo, če bi bila »Pri ruskem carju« bajna sreča mila, in nas veseli, da tam uvidevajo, da smo imeli mi prav. Pričakujemo, da poravnajo tiste težke krivice, ki so jih napravili Narodni blok, erjunašem, Sokolom in drugim, kajti brez tega ni poravnave. Nikogar ne silimo, ljubiti napredno idejo, ali kdor hoče biti v naših očeh te ali one vrste naprednjak, mora to idejo spoštovati! Kolikor nam je znano, so bili od tam poslani v »Kmetijski list« dopisi s sramotno vsebino. To se pač ne da kar tako pozabiti. Ne bom obširneje razlagal, temveč samo spominjam na skrajno neolikano obnašanje ob priki shoda Narodnega bloka. Odračje v naprednem taboru mora biti čisto. Na vas, ki objubljate poboljšanje, je, da to res napravite. — J. Kregar.

PREDDVOR PRI KRANJU. Za župana imamo zdaj klerikale, ki pa ni bil izvoljen od volilcev, temveč samo zapisan in postavljen za takega. V »Domoljubu« se seveda hvalijo, da pri nas ni treba volitev, ker je »liberalcev« premalo. Boste že videli, kako se bomo prihodnji pogledali. Zahtevali bomo občinske volitve in bomo že znali preprečiti klerikalna mešetarnja pod roko, da dobimo župana, ki bo vsaj v vseh zadevah in ki ne bo strankarsko postal v občinskem uradu. Kdor se mu zna dobro

Ponarejeni ptič

Resnična dogodbica iz Belega grabna.

Na prižnici farne cerkve sv. Urha je redno vsako nedeljo razsajala nevihta. Župnik Urban je tolkel ob njene trhle robove ter kregal verne poslušalce. Zdaj se je znosil nad fanti in dekleti, zdaj so ga razjezili živahni šolski otroci, celo nadušljivim starškom in starkam ni prizanesel.

Najhujše pa je čutil svoje politične nasprotnike. Teh sploh ni smatral vrednih lepih besed; čim izdatnejše jih je »izpegal«, tem zadovoljnejšega se je čutil po končanem govoru.

Za svoje sloveče pridige se je gospod Urban tudi temeljito pripravil. Ko so vaščani ob sobotnih večerih že dolgo počivali, je on še vedno sedel v svoji sobi pred kupom slovarjev, zbirajoč krepke izraze iz tujih jezikov, katere je vpletal v posamezne odstavke svojega govora.

Končno ga je zalotila roka pravice. Ozmerjal je nekega, ki ga je pozval pred sodišče in župnik je moral plačati denarno kazen. To ga je nekoliko oplašilo, dasi se od zmerjanja še ni namenil za vedno posloviti. Sklenil je iznajti nekaj, da bi mu ne prišli tako kmalu do živega.

V svrhu iznajdbe se je zaprl nekega jutro po maši v svojo sobo z namenom, da iztulita

govorilni stroj. Samo načrt je hotel napraviti, potem bo že našel mojstra, ki ga bo izgotovil. In ko bo dovršen, tedaj ga bo dal postaviti na vzvišeno mesto pred župnišče, odkoder bo sipal svoje proizvode na mimogrede.

Ves aparat bo seveda moral biti v zvezi z njegovim oknom. On sam pa bo stal zadaj neopažen ter bo polagal vanj primerne plošče, kakršni ljudje bodo pač šli mimo po cesti.

Ljudje, iščeči duhovne pomoči, niso ta dan ničesar opravili. Kuharica je morala prestreči vsakega prišleca v veži ter se mu zlagati, da ni gospoda doma. Vzeli je seveda smela denar za naše in druge darove, zakaj marsikdo brez darila sploh ni prišel v župnišče, osobito stare ženice, vse srečne, da so s težko culico smele prestopiti farovski prag.

Dopoldne je poteklo župnika brez vsakega nepuha. Ves čas do dvanaajste je grizel noht, kakor je delal vselej, kadar je snoval težje načrte.

Popoldne je imel gospod Urban nemiren in neprijeten dan. Prihajali so posetniki z važnimi zadevami. Ljudje, ki se niso dali zlepa odgnati. Sprejeti je moral Lužarja z rejeno denarnico, Majarico z bogatim darilom in še mnogo drugih, ki so mnogo dali in malo zahtevali.

«Za danes je dovolj.» je naročil kuharici Ani, ko je odpravil zadnjega gosta — neko deklinco, prišlo brez daru.

«Še nekdo čaka v pritličju.» ga je skrbno obvestila. «Mlad mož je s kletko pod pazduho, v kateri nosi čudovito lepega ptiča...»

«Nikogar ne sprejemem.»

Kuharica je zdrljala po stopnicah v pritličje, a se je kmalu zopet vrnila.

«Na vsak način hoče z vami govoriti.» mu je povedala v eni sapi. «Pomni, da namreč lepo mlado papigo, ki jo je dobil iz Amerike. Izplačalo ti se jo kupiti...»

«I seveda!» Takoj je prišel na pravo misel. Za vsako ceno jo mora kupiti in ko jo bo naučil govoriti, mu bo nadomestovala govorniški stroj.

Pozvan po kuharici je vstopil tujec z globokim poklonom ter je postavil kletko pred župnika na mizo. V nji je skakal ptiček, čigar perje se je svetilo v živozeleni barvi z rumenimi modrimi in rdečimi lisami. Župnik, ki se je svojčas učil tudi prirotopisja, je bil uverjen, da stoji pred papigo, katero mu je sama pravičnost poslala iz Amerike.

«Ali zna že govoriti?» je blazno vprašal neznanca.

kati, doseže kaj, drugi ne. Župan že zluči, da smo ga naveličani, zato je vso jezo zliči na občinskega tajnika ter ga odslovil. O naših občinskih razmerah bomo po potrebi še podrobneje pisali, rečemo pa že danes, da v naši občini mora čimprej biti konec vsakojakih neslanosti. Zatorej kličemo vsem naprednim in razsodnim možem: ne dajte se več slepariti od priganjačev, ki postavljajo za župane nespособne može. Tudi pri nas mora priti do občinskih volitev. Mi hočemo enako pravico za vse ter red in blagostanje v vsaj občini. Naš župan, ki mu v tej funkciji že bije zadnja ura, pa naj sedaj v postu le moli kesanje za svoje občinske poslovanje. — **O b č a n.**

PREDDVOR PRI KRANJU. Naši Orli so se sedaj na spomlad zopet začeli nekoliko gibati in tudi v «Domoljubu» poročajo nekake neumnosti, ki nimajo ne repa ne glave. Le oglejmo si malo izpolnjevanje orlovskih načel v Preddvoru. Trikrat tedensko imajo vaje in sestanke v svoji dvorani, kjer se zdaj v postu vabijo za nekako prireditve. O polnoči so nato člani in članice vračajo skupno domov. Takoj prvi postni četrtek zvečer so pri vaji začeli vežbati s plesom. Orli se prav nič ne menijo ne za postni čas ne za sveto leto. Ako bi starši vedeli, česa vsega se njihovi otroci nauče pri Orlih, bi jih gotovo ne pustili v tako družbo. Soditi pa je, da gre orlovska plava pri nas vobče h kraju, kajti trije člani so že izstopili, nekaj pa jih bo še sledilo. Kar jih še ostane pred Nackovo komando, naj pa le še plešejo dalje v dvorani, ki smo jo zgradili vsi, kajti Orli so pobirali prispevke povsod. Kako je zanjic pri igri prišlo v dvorani do pretepa, bomo pa ob priliki povedali. — **V s e v e d e ž.**

GORNJI LOGATEC. Krajevna politična organizacija demokratske stranke priredi v nedeljo 22. t. m. ob 3. uri popoldne javen shod v gostilni g. Ivana Riharja v Gornjem Logatcu. Na shodu poroča g. dr. Stane Rape iz Ljubljane o političnem položaju v državi po volitvah. Somišljeniki, ne zamudite! — Načrti za Sokolski dom bodo gotovi v najkrajšem času, potem bodo dela razpisana in se bo pričelo z gradnjo takoj po Veliki noči. — Obletnico osvobodjenja izpod italijanskega jarma smo tu-

di letos dostojno praznovali. Marljivi prosvetni odsek Sokola je spravil na oder svoje najboljše sile. Slavnostni govornik, domač fant z ljudskošolsko nabrazbo in politično šolo JDS, je vse presenetil s svojim odločnim in gotovim nastopom. Deca in naraščaj so bili kakor vedno. Ne-le lastni starši, ampak vsi poslušalci so bili ponosni na tak pomladek. Drja Igorja Vidica epopeja «Ave patrial» je kot nalašč za tak večer ustvarjeno pesniško delo, prekipavajoče demovinske ljubavi in je našlo v naših diletantih prav dobre predstavljalce, v pesniku samem pa najidealnejšega tolmača. — **Zdravol!**

CERKNICA. Kakor Vam znano, g. urednik, je Cerknica napredna, okoliške vasi so pa še po večini klerikalne, za kar ima največ zaslug kaplan g. Kosiček. Za primer, kako ta gospod razume svoj posel, naj navedem naslednjo resnično dogodenco: Pred 14 dnevi je umrlo tukaj ubožno dekle, ki je posedovalo manjše posestvo in okrog 30.000 K denarja, naloženega v klerikalni posojilnici, katero vodi navedeni kaplan. Pred smrtjo je pokojnica poslala po notarja, da ji napiše oporoko. Ko je za to zvedel kaplan, jo je ob priliki, ko jo je obiskal s sv. popotnico, pregovarjal, da naj zapusti denar za vzidavo okna v cerkvi na Rakovniku. Posrečilo se mu je. Ko je pa pokojnica nekoliko okrevala, je obljubo, ki jo je dala kaplanu, preklicala, ker je imela dva ubožna brata z več malimi otroci, katerim naj bi dediščina pripadala. Takoj nato pošlje kaplan k njej mežnarja z neko listino, katero naj podpiše. V poslednjih trenutkih življenja je ubožica napravila na usodni papir križ. Upamo, da bo g. kaplan za uslugo, ki jo je storil Rakovniku, in za dejanje, da je dediščino odtrgal ubogim otrokom, v škofiji po zaslugi vpoštevati. Seveda bo imelo zadnjo besedo sodišče.

RAKA. Tukajšnja predsednica Marijine družbe, cerkvena pevka in predsednica vseh katoliških prosvetnih društev, 33letna Marija Kralj, je zapeljala mladega, komaj 23letnega mladeniča, načelnika raških Orlov. To pot se je pri imenovanju uresničil pregovor: «Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade.» Opravljala je ljudi, s prstom kazala za njimi in pljuvala,

če je videla skupaj fanta in dekleta, ki nista v klerikalnih društvih. Ako je pa srečala «liberalca», je pogledala vstran in se prekrizala. Sedaj se je obrnilo; danes kažejo drugi s prstom za njo. Čudno je, kako je mogla pri svoji stvari tako daleč zaiti, čeprav je bila pobozna in se je vedno v cerkvi izpostavljala kakor vzorna Marijina hčerka. Ko ni mogla nič več prikrivati svoj greh, je vrgla Marijino zastavo v turščico in šla iskat pomoči baje na Brezje. Doma pa je sedaj jok in stok; starši vale krivdo na g. župnika, ki da baje premalo pazi na Marijine družbenice.

SODRAŽICA. Sokolsko društvo v Sodražici se tem potom najiskreneje zahvaljuje poveljniku zboru v Ribnici za podarjenih 250 Din v korist fonda za zgradbo Sokolskega doma, kateri znesek je isti prejel ob priliki pogreba br. Dominika Lušina, lesnega trgovca v Ljubljani. — V sredo dopoldne smo položili k večnemu počitku našega rojaka in vzornega naprednjaka br. Dominika Lušina, lesnega trgovca v Ljubljani. Poleg mnogoštevilnega občinstva se je pogreba udeležilo prostovoljno gasilno društvo v Sodražici, katerega ustanovni član je bil pokojni, ter sokolsko društvo s praporom v kroju. Zuruženi pevski zbor iz Sodražice in Ribnice je zapel par žalostink, med njimi «Vigred». V imenu napredne Sodražice in sokolskega društva se je poslovil od pokojnika brat starosta Jože Oberstar in v imenu gasilnega društva načelnik Jakob Perdan. Od daleč naokrog so prihiteli njegovi številni prijatelji, da ga spremijo na zadnji poti, kar je dokaz, kako splošno je bil pokojni priljubljen in spoštovan. Vsa napredna Sodražica bo obdržala pokojnika vedno v najlepšem spominu, saj je vedno požrtvovalno prožil svojo darciljivo roko vsem naprednim društvom v trgu in okolici. Naj mu bo ohranjen časten spomin, ko se mu je spomnila želja, da truplo njegovo v zemlji domači leži.

BOŠTANJ OB SAVI. V nedeljo 22. t. m. ob 11. uri predava v Sokolski dvorani pri br. Drnelju g. profesor dr. Lj. Kušcer «O izumrlih živalih». Snov predavanja je zelo zanimiva in poučna, zato ste vabljeni tudi okoličani, posebno odrasla mladina. Vstop vsakomur prost.

«Ptič je mlad ter ga ni še nihče učil,» mu je povedal z vso resnobo. «Navadil pa bi se v najkrajšem času...»

«Vzel ga bom v posebno šolo,» se je pohvalil duhovnik. «Ničesar mu ne bo manjkalo pri meni.»

«Verjamem, verjamem,» se je priklanjal tuji mož. «Zato pa sem se k vam napotil, ker ne maram, da bi se moj ljubljenski slabo godilo. Saj bi je niti ne prodal, ako bi ne potreboval denarja. Strie mi jo je poslal za zabavo, od katere pa nimam ničesar za želodec...»

«No in cena?» se je spomnil duhoven ob zadnji besedi.

«Tri sto dinarjev — prva in zadnja beseda — brez popusta. Ako ne soglašate, se lahko takoj posloviva. Prav za prav sem namenjen v mesto ter sem se le spotoma oglasil.»

«Če jo ponese v mesto, mu je preplačajo,» si je mislil gospod Urban. Naglo je segel pod telovnik po denarnico in kupčija je bila gotova. Tujec se je zahvalil, priklonil in odšel.

Vzgoji in pouku svojega ptiča je posvetil župnik vso marljivost. Po cele ure je stal pred kletko, dvigal jo je, sukal in trobil vanjo. Duhovnik se je trudil, a ptica je molčala. Vendar pa je tudi ob njenem molku užival svoje veselje, saj je slišal v duhu njeno prvo besedo — najhujšemu sovražniku izgovorjeno. Za to be-

sedo, ki jo bo izgovorila papiga, ga ne bo mogel nihče tožiti.

Potekel je prvi teden njegovo šole. Nobenega glasu še ni izvabil iz ptičjega grla.

Vzlic svoji nedovzetnosti pa je ptica napredovala v rasti; kletka ji je skoro postala pretesna in le s težavo se je še mogla obrniti v ozkem prostoru. To je župnika navdajalo s ponosom, celo duhovni tovariši so ga zavidali v njegovi sreči.

Pravijo, da je sreča podobna kukavici, ki nas ostavi že v začetku solnčnega poletja. Nad župnikom Urbanom se je uresničil ta ljudski izrek.

Bilo je jasnega popoldne koncem pomladi. Župnik je sedel ob kletki na mehkem divanu. Pravkar je bil izvabil iz ptiča prvi glas, podoben brnenju, ki nastane, ako zadeneš ob napeto žico. Smatral ga je za veliko plačilo svojega truda, četudi še ne sliši človeških besedi — sčasoma pa se bo opilil in ptič bo govoril.

Tako si je domišljal in s to mislijo se je podal na sprehod. Odpočiti se mora po utrudljivem delu, ki ga bo treba s podvojeno marljivostjo nadaljevati.

Kuharica Ana je njegovega odhoda težko pričakovala. Rada se je igrala z zalo ptico v

župnikovi odsotnosti in nič je ni bolj jezilo kakor to, da je župnik tičal vedno doma. Prinesla je sveže vode in pest črvičev, katere je ptica slastno pozobala. Nato je dvignila kletko ter jo nesla na vrt, da se lepa jetnica naučijo tudi solnce in nasrka svežega zraka. Postavila je med cvetlice na vrtno mizo, sedla je na klop ter jo je opazovala.

Zvonček nad vzhodnimi vrati župnišča se je nepričakovano oglasil. Ana je dobila obisk: Storcva Jera, njena prijateljica, se je vrnila iz tujine ter jo je pričela daviti z objemanjem in dušiti s poljubovanjem. Kuharica jo je vedla v svojo sobico, kjer sta se ob čašici kave zapletli v živahen pogovor.

Nebo se je nenadoma prevleklo z oblaki, prihajajočimi od juga. Rahlo je zagrmelo, nakar se je vilo kakor iz škafa. Prisopihal je župnik, premočen do kože, ravno ob času, ko se je Ana zavedla svoje pozaljivosti ter se je spomnila ptiča, ki ga je pustila na vrtu. Strahoma jo bitela na vrt ter je obstala ob mizi, od katere je kapala zeleno-rumenkasta tekočina, prihajajoča izpod kletke. Krasno barvna papiga je izginila, mesto nje je čepela v kletki črna ptica, vsa osramočena zaradi izgube svoje pisane obleke.

«O, Ježeš!» je vzdihnila kuharica. «Kaj potrebujejo gospod župniki!»

HOTEDRSICA. Naša obmejna vasca kljub vsem neugodnostim, ki jih ji prizadeva ne-srečna meja, vrlo dobro napreduje. Letošnje leto se bo vršilo pri nas izredno skavlje, praznu-jemo namreč 20letnico obstoja Prostovoljnega gasilnega društva. Obenem bomo otvorili letos 28. junija naš novodograjeni Gasilski dom in blagoslovili novo društveno zastavo. Naš dom obeta biti eden najlepših v vsem okraju. Misli-lo se je pri zidavi ne samo na koristnost, ampak tudi na lepoto, zato bo sta "2" v prečetu okra-žena s pristnimi narodnimi ornamentami in slikami. Vsakemu podjarmljenemu bratu, ki bo prišel preko meje, se bo pri pogledu na narašni slog stavbe vzradovalo srce, občutil bo živo, da se tukaj prične svobodna domovina. Naš dom bo tako vršil obenem dve nalogi, materialno in moralno. Prosimo torej vse okoličansko občin-stvo in vsa sosednja gasilna društva, da nas podpro v našem delu s tem, da prihitijo na kresno nedeljo, to je 28. junija, vsi v obmejni Hotedrsico.

Stajerska:

OBREŽ PRI SREDIŠČU. Krajevna organizacija SDS za Orež-Grabe je imela v nedeljo 15. t. m. v prostorih gostilne Rakuša v Obrežu svoj občni zbor, katerega se je udeležilo častno številno naših pristavov iz Obreža in Grab; kpo-jo bila zastopana tudi središka organizacija. Zboru je predsedoval in ga vodil predsednik krajevne organizacije, g. Martin Rakuša, ki je ugodoma pozdravil navzoče in podal sliko de-lovanja organizacije v pretečenem letu. Nato je naš vrli domačin, g. dr. Franjo Šalamun, ki se vedno rad odzove našemu povabilu in pohiti med nas, v daljšem govoru poudaril značenje zmage Narodnega bloka pri skupščinskih volitvah, ki bo prinesla na čitev naš h pobočnih in gospodarskih razmer. Pri volitvi novega od-bora je bil za predsednika ponovno izvoljen naš ugledni in agilni zaupnik g. Martin Rakuša, posestnik v Obrežu, v odbor pa naslednji naši somišljeniki: Ivan Borko, posestnik v Obrežu; Jakob Bratuša, posest. sin v Obrežu, Matjaž Masten, posestnik v Obrežu; Ivan Glavnik, tesar v Obrežu; Andraž Kunst, posestnik v Obrežu; Anton Kukovec, strojnik v Grabah; Lovro Kosi, gostilničar v Grabah; Jakob Kocjan, posestnik v Grabah; Martin Kocjan, posestnik v Grabah;

«Kje pa si jo iztaknila?» se je oglasil hlapec izpred hleva.

«Jaz ničesar,» je stokala in vila roke. «O, Marija!»

«Radi žolne ni vredno prelivati solz...»

«Kaj žolna! Papiga, papiga!»

«Žolna, žolna,» je trdil hlapec.

«Lazeč,» se je župnik zadril skozi okno.

«Ne zamerite, gospod Urban!» je javkala ku-harica, zročna proti oknu. «Nesla sem jo na soln-ce, pa jo je namočil dež. In zdaj — oh! Hlapec pravi, da je žolna...»

«Kaj bo žolna! Papiga je!» ga je okaral duhovnik, da se je razlegalo daleč naokrog.

«Pa je vseeno žolna,» se mu je hlapec rogaj v obraz.

Ves razjarjen je prihitel župnik na vrt. No-mo je zrl čudnega ptiča, čigar lepota je tekla iz kletke po mizi in kapala na tla. Hlapec ni mogel več ugovarjati, zato ga je odpravil na delo, sam pa je odprl kletko ter je zapodil po-narejenega ptiča, ki je po kratkem obotavljanju cletel v bližnji gozd. Zapisal Soteščan.

**Priporočajte in širite
„DOMOVINO“!**

Jakob Štrinjar, posestnik in zidar v Obrežu, in Matija Rakovec, posestnik in kovaški mojster v Obrežu. Pri «Slučajnostih» je govoril še g. Franjo Robič, ki je pozdravil zbor v imenu sro-diške krajevne organizacije ter izrazil željo, da obe sosednji organizaciji ostaneta tudi za na-dalje v tesni vezi in stikih ter delujeta složno in sporazumno. G. Jakob Zadravec pa je v stro-kovnjaškem govoru razjasnil težak problem davkov, naslikal tozadavne grehe klerikalne stranke ter omenil olajšave, ki jih v najkraj-šem času uvede vlada Narodnega bloka. Kone-no je bil sprejet z burnim potrjevanjem pred-log, da se poslancu g. dr. Pivku in strankinemu vodstvu izreče zaupnica, nakar je predsednik zaključil občni zbor, ki je potekel v najlepšem skladu. V občini Obrež-Grabe imamo močno pozicijo. Naša krajevna organizacija in njen agilni odbor nam je jamstvo, da bo tudi ta v prejšnjih letih močna klerikalna trdnjava kmala porušena.

SEVNICA. Dovolite, g. urednik, tudi malo prostora za nas, krjti oglasiti se moramo tudi mi mekeči Sevnčani. Volitve so pri nas potekle precej mirno in bilo bi dolgočasno, da niso klerikalni magnatje poskrbeli za za-bavo; skakali so od velika do velika in jih spravljali z pet na lim. Mnogi so jih zopet ubogali, a to pet sigurno zadnjikrat. — Naš g. župnik se na vse pretege trudi, da bi spravi nekaj romanjev v Rim, a vse zaman; no-čejo iti niti največji klerikalni grešniki, ki res-potrebujemo kakšne izdatnejše odveze. Tako bo končno imel gosp. župnik Rim doma. Mi smo namreč misljenja, da je tako romanje za nas predrago in prav nič ne razumemo, zakaj ne bi mogli opravljati svoje verske dolžnosti v domači cerkvi z enakim uspehom kakor v Rimu. Za danes dovolj. — F. a. n.

SV. BARBARA V HALOZAH. Naš mežnar je šel v nedeljo zvonit jutrnico in je med potjo razel veliko sivo kapo, katero prav varno hrani. Možak namreč sklepa tako: velika kapa, velika glava, velika nagrada! Kder je kapa iz-gubil, naj se zgodi pri zgoraj imenovanem naj-ditelju.

MARIJA SNEŽNA. Ta čas, dokler je bil naš občesploštevani g. župnik sam, sta vladala v naši župniji mir in ljubezen, kar je tudi pravilno med ljudmi različnega mišljenja. Prišel pa je mlad kaplan in ta je začel sejati razdor. Raj bi videl, da bi vsi plesali, kakor on piska. Briga se za vse mogoče stvari, za katere bi se kot duhovnik nikoli ne smel brigati. Za danes samo to. Ako pa gospod kaplan ne bo pustil mirnih in poštenih ljudi pri miru, pribodnjč kaj več. — Več kmetov iz Spodnje Velke (župnija Marija Snežna).

Kmetijski pouk

UMETNA GNOJILA ZA FIZOL.

Pri nas se je že močno razširilo mnenje, da zadostuje, ako gnojimo fizolo samo s fosfatnimi in kalijevimi gnojili, to pa zaradi tega, ker za-more fizol potrebni dušik s posredovanjem bak-terij (glivic) zajemati iz zraka, in sicer s po-močjo bakterij, ki napravljajo na koreninah tiste značilne «gomoljčice», ki se nahajajo na koreninah vseh stročnatih rastlin in detelj in ki jih s prostim očesom prav lahko opazujemo.

Kakor je resnica, da so stročnate rastline (fizol, grah, leča) zmožne pomagati si z zra-čnim dušikom, tako je po drugi strani tudi res-nica, da ni zadosti, če skrbimo samo za fosfo-rčno kislino in kalij, ampak je treba skrbeti tudi za dušik, če bi ga v zemlji manjkalo. Zra-čni dušik si zamore fizol prisvajati namreč šele

potem, če so se s pomočjo bakterij razvile na koreninah tiste značilne «gomoljčice». Dokler pa teh ni, je navezan tudi fizol na sprejemanje dušika, ki ga nudimo z gnojenjem. V prvi dobi rasti potrebujejo tedaj tudi stročnate rastline dušika, ki ga dube iz zemlje, najsibo, da je že od prejšnjega gnojenja v zemlji, ali pa, da ga dajemo v podobi domačih ali umetnih gnojil. Če fizol takega dušika v prvi dobi manjka, smo lahko prepričani, da bo pridelek slab. To izpričujejo izkušnje, ki jih imamo z gnojenjem pri nas in drugod.

Pri nas smo spleh vajeni fizolu gnojiti, pa naj ga sadimo samega zase ali pa vmes med drugimi rastlinami. Prav tako ga sadimo pri nas med razne okopavine, kjer mu zemljo ravno tako dobro pripravimo in pognojimo, kakor za krompir, turčico itd. V dobro mu hodi tudi ta-kaj dušik, ki ga doli iz zemlje.

Pa tudi poskusi z umetnimi gnojili so po-kazali, da dušičnato gnojenje ugodno vpliva na fizol in da brez dodanega dušika dosti slabše obrodi. Za zgled naj navajam sledeči primer: Za poskus sta se pognojili dve parceli, veliki po 1 ar ali 100 m² (štirijskih metrov). Ena par-cela se je pognojila s 2-50 kg kalijeve soli in 2 kg superfosfata, druga parcela pa vrhu tega še z 1-25 kg čilskega solitra. Uspeh je bil sledeč: Tam, kjer se je gnojilo tudi s čilskim solitrom, se je pridelalo 103 kg fizola v stročju, tam pa, kjer ni bilo nobenega dušika, pa samo 61 kg.

Iz tega primera vidimo, da je fizol hvaležen za dušik in da ga potrebuje v prvi dobi, dokler ni še tako razvitih koreninskih gomoljčic, da bi posredovale sprejemanje zračnega dušika. Tak poskus napravimo tudi lahko sami in bi bilo to v našo korist, da se začnemo za tako vprašanje sami bolj živo zanimati. Kar velja za fizol, velja tudi za druge stročnate rastline in detelje.

Gospodarstvo

TRŽNI PREGLED.

ZITO. V Ameriki so koncem prejšnjega tedna cene pšenici, rži in turščici zelo padle. Pri nas cene ne beležijo večjih sprememb, dasi kažejo znake padanja. Na novsadski borzi se prodaja pšenica po 450 Din, turščica po 185 do 212 Din, moka «0» po 660 Din za 100 kg na debelo.

ZIVINA. Cene brez znatnejših izprememb. Le svinje so se nekoliko pocenile.

— Vrednost denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo dne 17. t. m. v devizah: 100 avstrijskih šilingov za 870 do 890 Din, 100 nemških državnih mark za 1477 Din 50 par, do 1492 Din 50 par, 100 italijanskih lir za 233 Din 25 par do 256 Din 25 par, 1 dolar za 61 Din 80 par do 62 Din 80 par, 100 češko-slovaških kron za 134 Din 5 par do 137 Din 5 par.

Beležke

+ Tako je prav! Zadnji «Domofub» piše, da bomo imeli v oddaljenih župnijah kmalu otroke, ki ne bodo znali ne brati ne pisati, ko bodo zapuščali šolo, in to kljub ogromni množici učiteljstva, ki sili samo v šole ob želez-nici. Pritožbe, da v šolah gorskih občin in na šolah, ki so oddaljene od železnice, ni do-volj učiteljev, se v zadnjem času redno po-navljajo v klerikalnih časopisih. Prosvetna uprava za Slovenijo je pod vodstvom načel-nika g. dr. Pestotnika sklenila, da ugoditi tem pritožbam, v kolikor so upravičene, in da

pošlje na take zapuščene šole najboljše moči iz vrst «Slomškove zveze» ne samo zaradi tega, da bi naučili zanemarjene otroke hitreje čitati in pisati, ampak tudi zaradi tega, ker so bili ti učitelji že dovolj dolgo v udobnih službah po mestih in v krajih ob železnici ter je pravično, da uživa vsakdo gotov čas dobrote tako v mestih kakor v hribih. Upamo, da bodo kraji, za katere se zavzema «Domoljub», zadovoljni, ako dbe učitelje iz Slomškove zveze, saj bodo sprejeli svoje med svoje. Prosvetna uprava ima popolnoma prav, ako gre ljudem na roke, da ne bodo njihovi otroci ostali nepismeni, kadar bodo zapustili šolo. Mi smo vedno naglašali, da je treba ustreči upravičenim željam, četudi bi ne bilo to prav posameznikom in četudi bi bili ti posamezniki člani «Slomškove zveze».

+ Zakaj «Domoljub» zopet na vso moč laže? «Domoljub» je začel zopet na vse pretege lagati in obrekovati politične nasprotnike, da se kar kadi. Misli pač, da je treba izrabiti zadnje trenutke, preden bo uveljavljen novi tiskovni zakon, po katerem bo vsako občutno kaznovan in zaprt, kdor bo nameroma razširjal laži po listih. Ker «Lažljub» dobro ve, da bo s tem zakonom odklenkalo njegovi zlati dobi, hiti izrabiti čas, ki mu še preostaja. Laž pa ima kratke noge in tudi «Domoljubove» laži jih imajo. Te noge bodo privlele «Lažljuba» kaj kmalu v luknjo.

+ Se že ponujajo. Kemaj je verifikacijski odbor razveljavil mandate ladičeve stranke, se že pojavljajo vesti, da se klerikalci ponujajo vladi Narodnega bloka, naj jih sprejme pod svoje okrilje. Klerikalci ne zahtevajo kot protislugo niti avtonomije, niti znižanja davkov, niti nameščenja svojih pristašev po uradih in šolah. Zahtevajo samo, naj izstopi iz vlade dr. Zerjav. Za to ceno bi bili pripravljeni priznati vse, kar zahteva vlada Narodnega bloka in proti čemer so se šest let zamažali. S svojo ponudbo pa prihajajo nekoliko preporno. Vlada Narodnega bloka vé dobro, da bo tudi brez klerikalcev lahko opravila, kar hoče, in da njihove podpore niti najmanj ne potrebuje. Težkoče klerikalne stranke, v katere je zašla s svojo zvezo z Radičevim stranko, vlada sicer pravilno ocenjuje, nikakor pa je ni volja, da bi pomagala klerikalcem iz zadrege. Značilna pa je zahteva klerikalcev, da naj se odstrani dr. Zerjav iz vlade. To dokazuje, da je minister dr. Zerjav na svojem mestu in da se ga klerikalci boje. Zato pa bo dr. Zerjav ostal še nadalje v vladi, ker ga Narodni blok ravno zato potrebuje, da bo delal preglavice škodljivi klerikalni stranki. Take stranke, ki je pripravljena vsak dan menjati svoje zaveznike, pač nihče ne mara. Klerikalci bodo morali sami posreovati juho, ki so si jo skuhali.

+ Klerikalci hujskajo mladino. Šolska oblast je prestavila profesorja Ribariča, ki poučuje na mariborski gimnaziji med drugim tudi srbohrvaščino, na srbsko gimnazijo v Ljubljano. Klerikalci so takoj razglasili, da se je ta premestitev izvršila iz političnih razlogov ter so obenem nahujkali mariborske dijake, da so pričeli radi premestitve omenjenega profesorja stavkati. Vprašamo vas starši, ali zato pošiljate svoje sinove v šolo, da stavkajo ali pa da se učijo. Ali vam bodo klerikalci povrnili stroške, če bodo od njih nahujskani dijaki morali nositi neprijetne posledice radi svojega nepremišljenega koraka? Brezvestnost klerikalnih hujskačev presega že vse meje ker s svojo gonjo proti zakonitim oblastem škodujejo mladini kakor staršem.

Iz tajništva Demokratske stranke

V ljubljanski oblasti so se izvršili naslednji ustanovni občni zbori krajevnih organizacij:

V Selcah nad Škofjo Loko, kjer so se naprednjaki oprijeli treznega podrobnega dela za demokratsko idejo in kjer je bil izvoljen nastopni odbor: predsednik Franc Šliber; podpredsednik Janez Rihteršič; dalje: Jože Prevc, Matevž Rihteršič, Martin Brce in Ivan Mihelič. Krajevna organizacija je že pričela z delom in bo v najkrajšem času sklicala javen razgovor o osnutku zakona za izenačenje davkov, ki ga bo vlada predložila narodni skupščini v odobritev.

V Gorjah pri Bledu je bil na ustanovnem občnem zboru, kjer se je pokazala enodušnost za nacionalno misel in potrebo poštenega dela na vseh področjih, izvoljen nastopni odbor: predsednik Viktor Svoboda; podpredsednik Vinko Jan ml.; tajnik Boris Černe; blagajnik Jože Soklič in Anton Rekl. Odbor se bo že izpopolnil s posameznimi našimi somišljeniki iz okoljskih krajev.

V Krašnji v kamniškem okraju je bil na sijajno obiskanem ustanovnem občnem zboru izvoljen naslednji odbor: predsednik Fran Klopčič; tajnik Anton Grmek; namestnik Janez Štrukelj; blagajnik Jože Maselj; odborniki: Viktor Podmilšar, Janez Klopčič, Mihael Cerar, Janez Nakrst, Fran Podbevšek, Anton Korošec.

V Šmihelu-Stopičah je bil izvoljen naslednji odbor: Fran Stangelj, Fran Hočevar, Jože Bardorfer, Ivan Mrvar, Anton Jeriček, Ignac Sajovic, Ljilje Pečervina, Josip Hren, Franc Brule, Jože Bele, Fran Sajovic. — Krajevna organizacija že sedaj šteje preko 60 organiziranih članov. Novizvoljeni odbor je porok za njeno uspešno nadaljnje delo.

V Preserju v ljubljanski okolici se je istotako vršil ustanovni občni zbor, kjer je bil izvoljen od številnih navzočih nastopni odbor: predsednik Fran Košir; podpredsednik Josip Filipič; tajnik Anton Novak; odborniki: Ivan Merlak in Ivan Ulaga.

V četrtak, dne 19. t. m. se bodo vršili sestanki ob 10. uri dopoldne v Trzinu in v Novem kotu ter v Gribljah; ob 2. uri popoldne pa v Črnomlju.

V petek, dne 20. t. m. se bo vršil sestanek k. o. JDS. ob pol 8. uri zvečer v Hrastniku.

V soboto, dne 21. t. m. se bosta vršila ob pol 8. uri zvečer sestanka v Metliki ter v Selcah nad Škofjo Loko.

V nedeljo, dne 22. t. m. se bodo vršili naslednji sestanki: ob 10. uri dopoldne v Dobovi pri Brezjah, ob 11. uri dopoldne v Dragatušu, ob 2. uri popoldne v Gorenjem Logatcu in ob 3. uri popoldne v Rajhenburgu za Rajhenburg in Sevnico. V Hrastniku se bo vršil ob 3. uri popoldne občni zbor krajevnih organizacij.

Vseh teh sestankov in občnih zborov se udeležijo delegati iz centrale.

Prosveta

Dranislav Nušić: Narodni poslanec. Komedijska v treh dejanjih. Poslovenil Fran Govekar. Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani. Cena 18 Din, s poštnino 75 p. več. Kot deveti zvezek «Odra», zbirke gledaliških iger, je izšel za jubilej najboljšega srbskega komediografa Dranislava Nušića njegova najuspešnejša socialno-politična komedija «Narodni poslanec». Nobena Nušićeva komedija ni bila tolikokrat igrana po

srbskih in hrvatskih odrih. Komedijska je polna najbolj učinkovitih smešnih prizorov, izvrstno naslikanih značajev in od začetka do konca napetega, velezabavnega dejanja. Borba za skupščinski poslanski mandat med različnimi kandidati, čistimi, inteligentnimi in med koruptnimi, analfabetskimi, volilna borba, v kateri si stoje kot nasprotniki ne le tast in zet, tašča in hči, nego tudi strici in tete, raznovrstni agitatorji, revolverski novinarji in podkupljivi policisti, je podana s toliko dramatično silo in humorjem, da zanje «Narodni poslanec» povsod največji uspeh. Ta komedija je najvernejša slika volitev po Srbiji okoli devetdesetih let, velja pa še za marsikateri volilni okraj današnje Jugoslavije. Igralci imajo v tej igri jako hvaležne vloge, publika pa ob nji ne prihaja iz smeha. Hkratu je komedija literarno najbolj posrečena politična satira v vsej jugoslovski dramatik. Zato bo vsem našim odrom posebno dobrodošla in jo najtopleje priporočamo. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

Veridicus: Pater Kajetan (roman). Malokateri roman, izhajajoč v «Jutru» v lepem jeziku, je dosegel med čitatelji toliko uspeha kakor ta, ki je zajet iz resničnih dogodkov v Sloveniji koncem minulega veka. V središču stoji idealen slov. duhovnik, ki hoče po Kristovem vzoru vršiti svoj vzvišeni poklic, širiti kulturo in koristiti narodu le z deli sočutja in plemenitosti. Toda njegovi najvišji gospodarji ga silijo, naj bo predvsem političen agitator in hujskač. Mesto ljubezni in spravljivosti zahtevajo od njega le sovraštva in prepira. Slovenska klerikalna stranka se organizira po farovžih in kaplanijah, idealnega kaplana Svetlina pa hoče moralno in fizično ubiti, ker se ji noče pokoriti. Svetlina preganjajo iz kraja v kraj, ga pošiljajo v gorsko puščavo, ščuvajo ljudi proti njemu in ga poženejo v samostan. A niti tu ne najde mira. Končno po krivicah in bolesti, ki jih pretrpi med propalimi samostanci, uteče v svet in ustanovi pravo srečo v zakonu s poštenim slovenskim dekletom. Roman poda dolgo vrsto dobrih in slabih duhovnikov in samostancev, klerikalnih hujskačev, naprednih mož in žen, ki se značajno in nesebično bore in žrtvujejo za narod. Dejanje romana je vseskozi napeto. Ker je avtor svoj izredno zanimivi roman v knjigi še razširil, bo roman dobrodošel tudi onim, ki ga poznajo deloma že iz «Jutra». Senzacionalni roman se sam priporoča. Manjkati ne sme v nobeni knjižnici.

Vaška žaloigra

Te dni se je odigrala v majhni vasi Bistri v bližini Vrhnike v srce segajoča žaloigra, ki je zahtevala tri človeške žrtve. Ivanka Jerebova, poštena mladenka, je že izza otroških let poznala mladeniča Adolfa Ogrina. Bila sta vedno v družbi in med njima se je vnela ljubezen. Potekala so leta, a mlada človeka se nista združila. Adolf je služboval končno kot orožnik v Borovnici, Ivanka pa je bila doma in gospodinjala svojemu staremu očetu. Sklečila sta, da se poročita, a zaradi slabega gnotnega stanja nista mogla izvršiti svoj načrt.

Mlada ljubezen pa ni ostala brez posledice. Ko se je Ivanka zavedla, da postane mati, je, boječ se ljudske obsodbe, delala na to, da odpravi plod. Vsi naporji pa so ostali zaman, postala je mati. Toda nihče ni vedel za to dejstvo in ona je dete umorila ter skrila v klet. Ivanka pa se mučila fizično in še bolj duševno boli. Napotila se je k vrhuškemu zdravniku dr. Šabcu in ga prosila za pomoč, nihar ji je zdravnik svetoval, da se sama prijavi orožni-

kom. Ivanka tega ni storila, temveč je v obupu skočila v Ljubljano in utonila.

Založna pa še ni bila zaključena. Težka vest je pekla tudi nezakonskega očeta Adolfa Ogrina, ki si je pogoltno kroglo v sreci in ostal na mestu mrtiv.

Tako je strah pred brezobzirno ljudsko sodbo zahteval tri žrtve. Zato je ljudska sodba sedaj tudi milejša.

Tedenske novosti

* **Muzej kralja Petra.** Naša država je odkupila vilo trgovca Pavlovića na Topčiderskem brdu, kjer je umrl blagopokojni kralj Peter. V vili uredi muzej kralja Petra. Prosvetno ministrstvo je že poverilo ureditev muzeja posebnemu odboru.

* **Rumunska kraljica odpotovala.** Dne 14. t. m. je rumunska kraljica zapustila Belje in se vrnila v Bukarešto. Kralj in kraljica sta jo z avtomobilom spremljala do meje in se nato vrnila na Belje.

* **Novi vagoni na račun reparacij.** Naša država prejme na račun reparacij iz Nemčije še tekom tega meseca približno 600 vagonov in 25 lokomotiv za normalne tire.

* **Kreditni za bolnice v Sloveniji.** Te dni sta se mudila v Beogradu tudi velika župana dr. Baltić in dr. Pirkmajer ter intervenirala za dovolitev večjih kreditov bolnicam v Sloveniji.

* **Petnajstletnico svojega** obstoja je proslavilo pretekli teden »Prostovoljno gasilno društvo« v Mavčičah pri Kranju.

* **Vojaški grobovi v Češkoslovaški.** Po enotni statistiki je v Češkoslovaški 139.537 vojni grobov. Češkoslovaških vojakov je pokopanih 60.709, ruskih 19.463, jugoslovenskih 15.176, italijanskih 14.176, poljskih 8458, avstrijskih 6851, turških 534, ukrajinskih 495, nemških 257, bolgarskih 15, francoskih 9 in 2 ameriška. 1253 pokopanih vojakov je neznane narodnosti.

* **Slovenski delavci v Franciji.** Po podatkih francoskega konzulata v Ljubljani je bilo lani našim delavcem izdanih okoli 3000 potnih listov za izselitev v Francijo. Skupno z našim prej na Westfalskem zaposlenimi delavci se je lansko leto izselilo v Francijo približno 8000 Slovencev. Večinoma so našli delo v premogovnikih severne Francije in v rudnikih železne rude. Nekoliko jih je zaposlenih tudi v gozdni podjetjih.

* **Stavko v Jugoslaviji.** Ministrstvo za socialno politiko je tekom minulega leta zabeležilo 45 stavk (v l. 1923. jih je bilo 335). S temi stavkami je izgubilo delavstvo v prošlem letu na mezdah skupen znesek 3 milijone 861.600 Din, dočim je leta 1923. ta vsota znašala 8.202.692 Din.

* **Pozor pred sleparskim potnikom.** Po Kranjskem in Štajerskem je hodil pred kratkim neki možak in nabiral fotografije za povečanje slik. Mnogo strank mu je nasedlo ter mu dalo tudi predujme, toda možak ni izvršil naročil, ker najbrže ni bil nikjer nalužben. Izdajal se je za Ivana Vezjaka od Sv. Miklavža pri Mariboru. Baje je sedaj pobegnil v Avstrijo.

* **Političen umor na Brodu na Savi.** Tik pred volitvami je bil v Brodu zavratno umorjen kmet Danič, pristaš demokratske stranke, ki se je z dvema tovarišema vračal proti domu iz Slobodnice. Umora sta bila osumljena predsednika okoliških krajevnih organizacij Radičeve stranke Valentin Curčić in Martin Solić. Oba sta bila aretirana. Med preiskavo pa je zagovornik obtožencev dr. Nikić pripeljal 30 prič, ki so pod prisego izpovedale,

da sta osumljenca nedolžna. Kako zanesljive so te priče, dokazuje dejstvo da je sedaj sam Curčić priznal, da je v družbi s Solićem umoril Daniča. Kdo torej izvaja teror in nasilstvo?

* **Pogreša se od 3. t. m.** 66letni hlapec Anton Hostnik, ki je služil v Ljubljani. Mož je doma iz Predbršja pri Moravčah in je malo slaboumen. Domneva se, da je izvršil samomor.

* **Ponarejevalec 100dinarskih bankovcev.** Po Banatu krožijo že dalj časa ponarejeni 100dinarski bankovci. Po vestnem zasledovanju se je policiji posrečilo, aretirati razpečevalko v osebi Marije Tartar. Ta ženska je izjavila, da ji je bankovce izročil neki Ignac Skulzar, ki je bil že kaznovan radi ponarejanja denarja. Možak se nahaja sedaj v Temešvaru, odkoder je gotovo vtihotapljal falzifikate v Jugoslavijo.

* **Železniška nesreča na Zidanem mostu.** V torek zvečer se je zgodila na postaji Zidani most težka železniška nesreča. Mariborski osebni vlak je bil na postaji odpravljen za odhod. Imel je zamudo in službujoči uradnik je gotovo mislil, da je vlak že odpeljal. Zato je vozno znamenje bilo postavljeno na »prosto«. V tem hipu je zavozil mariborski brzotovorni vlak v osebne. Stroj tovrnega vlaka s tremi vozovi je skočil s tira. Razbili so se tudi trije zadnji vozovi osebnega vlaka, v katerih pa k sreči ni bilo dosti potnikov. Nekoliko resnejše poškodovan je bil samo en potnik, več drugih je dobilo neznatne poškodbe. Materijalna škoda je precej velika.

* **Velik vlom v Kranju.** V soboto ponoči je bil izvršen drzen vlom v poštni urad v Kranju in so vlomilci odnesli 64.945 Din. Vlomilcem so že na sledu. Bili so trije tujci, najbrže Tržičani, ki so čakali ugodnega trenutka na nekem skednju v Stražišču. Tu so našli orožniki dva orožja klobas in iz poštne urada izmakneno torbico, v kateri so vlomilci gotovo ugrabljeni denar prinesli na skedenj, kjer so si ga med seboj razdelili. Upati je, da pridejo kmalu v roke oblasti, kajti storjeni so koraki, da jim ne bo mogoče pobegniti v Italijo.

* **Požar v škofjski palači v Mariboru.** V torek zjutraj je nastal v II. nadstropju mariborske škofjske palače požar, ki so ga pa pravočasno opazili in je gasilno društvo bilo takoj na mestu, da ga je ugasnilo.

* **Velikanska kača v Zili.** Začetkom marca se je sprehajal učitelj Viljem Pflegerl ob močno narasli Zili. Naenkrat je opazil v valovih velikansko kačo, plavajočo proti bregu. Ko je prišel na mesto, kjer je prilezla kača na suho, je videl, da kača vsa onemogla mirno leži v jelševem grmičevju. Ubil jo je. Ves začuden je nato nesel kačo v vas, kjer so ugotovili, da je 2,50 m dolga in 10 kg težka. Domovina to ogromne kače je Južna Amerika, a domneva se, da je ušla iz kake menažerije.

* **Šivanko je požrla.** V Ljubljani na Poljanah je ga. M. G. s kruhom po nesreči prenesla v usta šivanko in jo požrla. Na srečo se ji je šivanka zapčila tik nad grlom, tako da jo je mogel zdravnik v bolnici brez večje operacije vzeti ven.

* **Dete s tremi rokami.** V Hercegovini je neka kmetica rodila dete s tremi rokami. Tretja roka se nahaja v plečih. Mati je na težkem porodu umrla, a tudi dete je tako slabotno, da najbrže ne bo živelo.

* **Smrtna nesreča rojaka v Ameriki.** V Clevelandu se je ponesrečil 41letni Jakob Zele, doma iz Slavine na Notranjskem. V plavžu mu je namreč priletel težak kos železa v glavo in ga na mestu ubil. Pokojnik zapuščal ženo in devet otrok. — V New Yorku je umrla

ga. Marija Krištof, med tamošnjimi Slovenci splošno znana kot marljiva sodelovalka pri slovenskih društvih. Pokojnica je bila doma iz Osilnice na Dolenjskem.

* **V Dravo je skočil v Mariboru izvošček Ivan Mrtinčak.** Mrtvo truplo so našli pri železniškem mostu.

* **Radi 150 dinarjev na vislice.** V torek zjutraj je bil v Osijeku obešen 37letni delavec Mile Latinović, ki je lansko leto v gozdu ubil svojega sorodnika Simo Latinovića ter ga oropal za 150 Din. Smrtno obsodbo je izvršil sarajevski krvnik Mausner. Morilec ni bil pomiloščen radi tega, ker je bil že večkrat predkaznovan.

* **Dve tatvini.** V Crešnjicah pri Štepanji vasi je bilo vlomljeno v koč Martina Viranta. Tat je odnesel nekaj posteljnine in pa razno moško in žensko obleko ter perilo. — Konjarju Mihi Weissu pri Milanu Lenarčiču v Josipdolu pa je ukradel prijazen tovariš nove čevlje, vredne 330 Din.

Iz raznih krajev

* **V Stičini je preminul g. Leban,** šolski ravnatelj v pokoju. Pokojnik je bil odlični šolnik in pedagoški pisatelj. Dosegel je visoko starost 76 let. Blag mu spomin!

* **Na Mestinjem blizu Šmarja pri Jelšah** je umrl gostilničar g. Anton Smeč, ki je bil daleč naokrog znan. Blag mu spomin!

* **V Celju je umrla v 33. letu starosti** gđ. Boža Jezovšek, hčerka pokojnega notarja g. Jezovška z Vranskega. Blag ji spomin!

Zanimivosti

Označevanje časa pri divjih plemenih

Divja plemena zelo čudno označujejo dnevi čas. Nek angleški potopisec pripoveduje, da domačin na Hebridskih otokih, ako ga ponoči vprašajo, koliko je ura, pokaže s prstom proti nebu na mesto, kjer bi stalo solnce podnevi.

«Lev je prišel v tišino dežele,» pravi zastopnik nekega zamorskega plemena v Afriki, kadar hočejo reči, da je polnoč.

Nekateri tropični rodovi pravijo: «To se je zgodilo malo prej, preden se je obrnil dim.» Ob obrežju nastane namreč vsak dan malo pred solničnim zatonom veter, ki piha proti suhi zemlji.

Najbolj čudno označenje časa pa imajo prebivalci otoka Madagaskarja. Polnoči imenujejo »središče noči«, ob dveh ponoči je »kvakanje žab«, ob četrtna šest zjutraj je »jutranji sij«, ob pol šestih je »cneloni ljudje vstajajo«, ob šestih zjutraj »vzhajanje solnce«, ob četrtna sedem »živina gre iz hleva«, ob pol sedmih »cliste je suho«, ob devetih »solnce nad listjem«, opoldne je »solnce nad streho«, ob dveh popoldne »suhi obleko«. In tako gre dalje do pol desetih zvečer, ko se pravi »vsakdo v postelji«.

Afriško plemo Nandi ima slično označevanje časa, ki se tujcu vidi čudno, toda domačin natančno ve za čas, kakor pa mi, ki nosimo ure. Opoldne je pri njih »solnce je stalo nad glavo«, ob pol enih »koze so pile vodo«, ob eni »solnce se je obrnilo«, ob pol dveh »čebela brenči«, ob dveh »voli jedo«, ob treh »koze so pile vodo«, ob štirih »voli so drugičili«, ob pol štirih »koze spijo«, ob petih »čeni koze domov«, ob pol šestih »koze so prišle v stajo«, ob šestih »solnce je končalo«, četrtna

Potovanje na južni tečaj

Pred vojno je podvzel angleški kapetan Scott z več tovariši ekspedicijo na južni tečaj, ki so ga dosegli 18. januarja 1912. Bili pa so zelo razočarani, ko so našli tam zapuščen šotor Amundsena, ki jih je prehitel in odkril tečaj pred njimi. O tem piše sam Scott v svojem dnevniku: To je strašno razočaranje in jaz sem zelo žalosten zaradi svojih zvestih tovarišev. Sedaj se vračamo in se pričepujemo obupen boj z mrazom in drugimi težavami. Ne vem, če jih bodo premagali. Iz Scottovega dnevnika je razvidno, ko-

sedem zvečer «molzi krave», tri četrti na sedem ja «ne morem videti ne človeka, ne zverja», ob sedmih zvečer «nebo se je utrdilo», ob devetih «kdor je pil mleko, spi», in tako naprej.

Popolnoma zanesljive pa seveda takšne preproste «ure» niso. Je le še boljše, če imamo v žepu ali pa na steni časomer, ki nam popolnoma natančno pokaže čas — če namreč dobro gre.

O psih in mačkah

Mnogo je ljudi, ki poženejo žival enostavno na cesto, kadar se je naveličajo, ter jo pustijo brez doma in gospodarja.

Pes, ki se oprijema z vsem svojim srečjem ter svojo omejeno pametjo gospodarja, se znajde naenkrat zapuščen na cesti ter si domneva, da je prišel med same sovražnike.

liko je Scott pretrpel s svojimi tovariši zaradi neznosnega mraza. Drug za drugim so pomrli, tako da se ni vrnil nihče domov. Šele spomladi je mogla posebna ekspedicija priti do zadnjega taborišča mrtvih. Ekspedicija je pokopala mrliča ter vzela s seboj zapuščene aparate, slike in dnevnik kapitana Scotta. Naša slika nam predstavlja ekspedicijsko ladjo «Terra Nova» v pristanišču, ki je brez ledu. Ta slika je povzeta po filmu, ki se predvaja sedaj po mnogih kinematografih Evrope.

Nehote se vprašam, kako je mogoče izročiti negotovi usodi živali, ki je krajšala nam in otrokom čas, in ki je doprinesla na stotine genljivih dokazov zvestobe.

Glede mačk je stvar še slabša kakor glede psov, kajti ljudje so ponavadi manj obzirni napram mačkam kakor psom. Resnica je, da se oprijemajo mačke bolj hiše kakor ljudi. Pa tudi mačke so nam storile tekom časa, ko so bile pri nas, marsikaj dobrega ne le, ker so prepodile ali ugonobile miši, temveč tudi s tem, da so se igrale z otroci v zavesti, da imajo okrog sebe prijazne ljudi.

Prijatelji živali zahtevajo, da se tudi v zaščito psov in mačk izdajo zakoni. Zlasti v Ameriki se opaža takšno gibanje.

H koncu naj še omenimo naslednji genljivi dogodek o zapuščenem psu: Neki velik pes, ki je izgubil svojega gospodarja, je begal po cestah ter se lotil v svoji zbeganosti vsakega

človeka, katerega je srečal. Nekateri so ga odgnali z udarci ali brcami. Po cesti je prišla stara ženica. Pes je skočil nanjo tako močno, da je padla na tla. Prihiteli so ljudje, ki so ji pomagali na noge ter hoteli kaznovati psa. Ženica pa se je uprla, da ne sme nihče storiti ničesar zlega ubogi živali, ki je prav tako željna ljubezni in pozornosti kakor ona sama. Pogladiła je psa po glavi, govorila z njim, kakor se govori s človekom, in pes se ji je pridružil ter odšel z njo.

Ni vedel, da je dvakrat oženjen

Te dni se je vršila pred pariškim porotnim sodiščem zanimiva razprava. Junak procesa je bil Jurij Martin, neki nižji uradnik, ki gotovo ni mislil, da se bo nekoč moral zagovarjati radi dvoženstva. Obtožence je bil dvakrat oženjen, ne da bi vedel za to. Ta čudna zadeva se je razvila takole:

Jurij Martin ima starejšega brata, ki se zove Robert. Ta živi na deželi in ni na dobrem glasu. Je rbez pravega poklica in velik prijatelj žensk. Nekeč je ponaredil menico in je bil več mesecev v zaporu. Po prestani kazni je Robert odšel nekega dne v Pariz, da se z bratom posvetuje radi zopetne ženitve. Robert je bil že pred neprijetno afero z menico oženjen. Bil pa je v zakonu nezadovoljen in zato je predlagal ženi, da se sodno ločita. Žena na to ni pristala, a Robert je pobegnil od nje. Po preteku nekaj mesecev je Robert zopet pisal ženi in jo prosil, da pristane na ločitev zakona. Ona mu je ponovno zavrnila.

Robert pa se je hotel na vsak način poročiti z novo izvoljenko. V stiski si je demisil, da se izda za svojega brata, ki še ni imel žene. Naert se mu je posrečil in Robert je bil drugič pred oltarjem. Vse je bilo v redu in Robert 14 letov neovirano živel z drugo ženo, da ni končno tudi Jurij sklenil stopiti pod zakonski jarem. Svoj sklep je izvršil, a na svoje veliko začudenje je nekega dne doznal, da je že drugič oženjen.

Zadeva je prišla pred sodišče, ki je seveda Jurija oprostilo in pozvalo na odgovornost njegovega brata Roberta. Ta pa je izjavil, da se je poročil radi tega, ker je imel z drugo zarotenko dvoje nezakonskih otrok. Sodišče je upoštevalo razne socialne razloge in je tudi njega oprostilo.

Osem let živ pod zemljo

V bližini mesta Vilna v Poljski se nahajajo razvaline skladišča intendance nekdanje ruske armade. Ta skladiščna poslopja s kletmi so bila za časa velikega umiranja ruskih čet leta 1916 deloma požgana deloma razstreljena, ker ruska vojna uprava ni hotela dopustiti, da bi bogate zaloge prišle v roke Poljakom.

Pri uničevanju teh poslopij po ruskih pionirjih je eden vojakov padel v klet. Nihče ni opazil nesreče in so pozneje Rusi menili, da je dotični vojak bil najbrže ujet.

Te dni pa so na dotičnem mestu, kjer grafi sedaj poljska vojna uprava neko poslopje, odprli eno izmed klet. V splošno začudenje so v naračni kleti, ki je bila le neznatno razsvetljena skozi neko zamreženo okence, našli človeka, ki je celih osem let domoval tu sam in zapuščen. Najbujnejša domišljija ne more popisati, kakšna je bila zunanost podzemeljskega prebivalca. Bil je tako obraččen z lasmi in brado, da je bil podoben divji živali. Spomin je popolnoma izgubil in tudi videl ni: njegova obleka je obstojala iz samih cunj. Preživljal se je ves čas

le s konzervami, ki so se nabijale v velikih količinah v kleti.

Delavci so odvedli nesrečnika, ki je mogel zapustiti klet šele sedaj, kajti izhod je bil radi takratne eksplozije popolnoma zadelan s travmi in kamenjem, na prosto ter mu nudili okrepčila. Toda podzemeljski mož ni mogel prenesti solnčne svetlobe ter svežega zraka; zbolel je in umrl v treh dneh, ne da bi izpregovoril besedo.

× **Izumirajoče plemo.** Blizu Jeruzalema živi plemo, ki šteje 135 oseb, ki trdijo, da so potomci Samaritancev. To plemo bo v kratkem popolnoma izginilo, ako ne izpremenijo svojih običajev. Ze dva tisoč let je med njimi prepovedano ženiti se s tujci, ki ne pripadajo njihovu plemenu. Zaradi krvnega sorodstva ta rod stalno propada.

× **Drevo, ki je oreh in murva obenem.** Na farmi Walkupa v Fair fox (Zedinjene države) raste drevo, ki rodi obenem orehe in murve. Kakšna dva metra nad zemljo se namreč drevo razcepi na dve veji, ki sta cepljeni: ena na oreh, druga na murvo.

× **Gorljivi plin.** Pariz se pripravlja, da proslavi spomin na prvo plinaro, ki je bila postavljena leta 1797. Inženier Filip Lebon je bil prvi proizvajalec plina, in sicer iz lesa, toda za svojo iznajdbo ni prejel plačila, kajti postal je žrtev zavratnega umora na dan kronanja Napoleona. Morilec je smatral Lebona za Napoleona, kateremu je bil podoben. Plinu dolgo niso pripisovali posebne važnosti in se je udomačil šele potem, ko je l. 1819. uvedla plinov razsvetljavo pariška opera.

× **Jekleni zobje.** Kruppove tovarne v Es-senu izdelujejo med drugim tudi jeklene zobe, katere prevlečejo s tvarino, ki so jo v času vojne rabili za topove. V oddelku za izdelovanje zob je zaposlenih osem zobnih tehnikov in Krupp namerava ta oddelek znatno povečati.

Za smeh in kratek čas

Zvita Mimica.

Mimica: «Mama, ali imate en dinar za revnoga moža?»

Mama: «Kje pa je ta revni mož?»

Mimica: «Tam na vogalu prodaja kostanj.»

V razredu vojnih dobičkarjev.

Profesor (v Ameriki): «Navadno potujem v tretjem razredu. Včasih pa čutim potrebo, spoznavati tudi nazore manj izobraženih ljudi.»

Evlatija: «Potem pa se gotovo vozite v četrtem razredu, gospod zdravnik.»

Profesor: «Ne v prvem.»

Se ni toliko blazen.

Soproga (na planini): «Kaj bi ti napravil, če bi sedajle padla raz pečine.»

Soprog: «Gotovo bi zblaznel.»

Soproga: «Ali bi se potem zopet poročil?»

Soprog: «Ne, toliko blazen bi pa še ne bil.»

Žena in politika.

Evlatija: «Kaj mislite, gospod Evzebij, ali bi mogla ženska imeti uspehe, če bi politično nastopala?»

Evzebij: «Zakaj ne? Biti mora prav lepa in imeti lepo oblikovana usta, ali pa prav grda in ostro nabrušen jezik...»

Eden modrejši od drugega.

Ožbovt in Gašper sta si lani ogledovala ljubljanski veliki sejem in videla razstavljene tam razne stroje.

«Pa kaj so ti stroji,» je menil Ožbovt, «ko sem bil v Nemčiji, sem videl stroj, v katerega so zagnali živega prašiča, pa so na drugem koncu prišle že izdelane klobase ven.»

«To ni nič tako posebnega,» zavrača Ožbovt Gašper, «v Parizu imajo stroj, v katerega vržeš klobase, pa pride na drugi strani živ prašič iz stroja...»

Ravnodušnost.

V kupeju sedi možak poleg ogromnega kovčega. Ker je mnogo ljudi moralo stati, je prišel sprevednik do možaka in zahteval, da odstrani kovčeg ter napravi prostor.

«Nočem,» je menil možak.

«Morate,» je zaklical sprevednik, «sicer Vas dam aretirati.»

Priti je moral še železniški uradnik, da bi posredoval, in ta je vprašal zakrknjenega možaka: «Zakaj ne marate preložiti kovčega.»

«Zato, ker ni moj,» je pojasnil ravnodušni patron.

O, kako prijetno! Vzklikne vsakdo, kdor je enkrat poizkusil Elsa-mila v obliki steklenic. Fellerjeva Elsa-mila so prava mila lepote elegantni ženi, kakor tudi mila zdravja vsakemu pametnemu možu. Pri uporabi so jako štedljiva, radi tega poceni. Dobe se v 5 raznih vrstah (lilijino, glicerino, boraksovo, katrovno in milo za britje). Za poizkus 5 kosov 52 Din, ako se pošlje denar v naprej, po povzetju za 62 Din pri lekarni Eugen V. Feller v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

MALI OGLASI

Veliko denarja si prihranite, ako kupujete vse potrebščine oblačilnega, drobnega ter specerijskega blaga v trgovinah Franca Senčarja, Mala Nedelja in Ljutomer. Istotam se kupujejo jajca in maslo vedno po najboljši dnevni ceni. Priporočajte se!

Ko bi mogli osebno z vami govoriti

bi vam lahko razjasnili, kako slabo storite, ako pri izbiranju mila niste oprezní in kako škodljiva so dostikrat slaba mila! Če želite strokovnjsko izkušeno MILO LEPOTE IN ZDRAVJA, tedaj poizkusite eno od petih vrst FELLERJEVEGA ELSA-MILA V OBLIKI STEKLENIC. Elsa-lilijno mlečno milo, Elsa-glicerinsko, Elsa-boraksovo, Elsa-katrovno in Elsa-milo za britje. Vsaka vrsta teh mil z zakonom zaščiteno namko prijetno diši, je zelo štedljiva, se izvrstno peni, osvežuje in ohranja kožo zdravo ter lepo. Ta mila so najboljša in najfinjša, kar se v milu sploh more dati.

ZA POIZKUSNJO 5 kosov Elsa-mila v obliki steklenic z zavojalno in poštnino 52 Din, toda le tedaj, če se denar pošlje v naprej, ker je poštnina po povzetju za 10 Din višja.

Naročila nasloviti na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar
v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

PRODAJAM

po izredno gnužani ceni belo platno za rjuhe 180 cm širok meter 27 Din, isto bolj grobo po 33 Din. Istotam se Vam priporoča zelo ugodni nakup blaga za birmance ter za moške in ženske obleke. Vzorce od platna pošiljam zastonj. Se priporočam

Ant. Savnik, Škofja Loka.

J. Stjepušin

SISAK

priporoča

boljšo tamburico, struno, partiture in ostale potrebščine za vsa glasbila.

Kdor rad čita lepe povesti, naj naroči priljubljene

romane „JUTRA“

Do sedaj so izšli sledeči:

Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih

Pater Kajetan

Cena broš. Din 30.—, vez. Din 40.—, po pošti 2 Din več.

Tigrovi zobje

Cena broš. Din 30.—, vez. Din 40.—, po pošti 2 Din več.

JEAN DE LA HIRE:

Lucifer

Fantastičen roman v VI. delih. Cena broširano Din 45.—, vez. Din 55.—, po pošti 2 Din več.

FEREAL CUENDAS:

Veliki inkvizitor

Zgodovinski roman iz dobe španske inkvizicije. Cena broš. Din 30.—, vez. Din 40.—, po pošti 2 Din več.

HARRY SHEPP:

Hči papeža

Zgodovinski roman, ki popisuje krvoločnost in nemirno življenje papeža Aleksandra VI., njegovega sina Cezarja in hčerke Lukrecije Borgije. Broširano Din 30.—, vezano Din 40.—, po pošti 2 Din več.

CLAUDE FARRERE:

Gusarji

Zgodovinski roman iz življenja morskih roparjev v XVII. stoletju. Cena broš. Din 20.—, vez. Din 30.—, po pošti 2 Din več.

FR. HELLER:

Blagajna velikega vojvode

Roman. Broš. Din 15.—, vez. Din 25.—, po pošti 2 Din več.

FR. HELLER:

Prigode gospoda Collina

Saljiv detektivski roman iz velikega sveta. Cena Din 10.—, po pošti 2 Din več.

Knjige se naročajo pri upravnilstvu „Jutra“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54.